

al Tid vil være stemt imod, at man paa-lægger Folk Tvang i Retning af, om de maa arbejde eller ikke, altsaa paa-lægger dem en Tvang paa deres Person. En saadan Tvang er jeg lidet stemt for. Jeg kunde ikke godt tænke mig selv at skulle rette mig efter en Lov, som bestemte, at jeg ikke maatte arbejde om Søndagen. Det vilde kun lidet stemme overens med, hvad jeg vilde anse for at ligge inden for det Indgreb, en Lovgivning kan gøre i den menneskelige Frihed. Ligeledes mener jeg, at man er gaaet den personlige Frihed for nær, naar det i Loven er bestemt, at en Mand ikke maa have Lov til at holde sin Butik aaben, naar han i den ikke vil beskæftige andre end sig selv. Men jeg ved jo godt, at der gøres gældende fra det ærede Medlems Side, at Konkurrencen byder det, og saa bliver da Spørgsmaalet, hvorhen man helst vil rette sine Ønsker, enten i Retning af at sikre den personlige Frihed eller i Retning af at sikre den enkelte imod de andres Konkurrence. Der er jeg nu stemt for det første Hensyn, hvormod det ærede Medlem ubetinget er stemt for det sidste. Begge ere vi imidlertid enige om, at denne Lov af 1891 i mange Henseender er uheldig. Det har jo vist sig, saaledes som det ærede Medlem anførte, at ved de Dispensationer, som Loven aabner Udgang til, ubivides Loven i Stedet for at indskrænkes, og de Menne-sker, som man havde interesseret sig mest for, slap forbi Loven. Og om hvad der er Skyld derved, er det ærede Medlem og jeg ogsaa enige, nemlig derom, at det er Ind-skyldselser fra Regeringskredsene, fra kirkelige Kredse, højirkelige Kredse og Missionskredsene, som i Loven have set en gunstigt Lejlighed til at saa noget helt andet udført og gennemført, end det, som det ærede Medlem ønskede. Tilbage staar kun Spørgsmaalet om Frihed paa Juleaften. Det er ikke noget stort Spørgsmaal, ikke et Spørgsmaal, som det er værd at strides meget om. Det er muligt, at det ærede Medlem har Ret, og at mit Syn er be-grænset, for saa vidt som jeg mere har rettet mit Blik paa, hvad der foregaar i de indre Bydele end paa, hvad der foregaar i de ydre. Jeg har troet, at den Handel, som foregaar i Butikkerne i de indre Bydele, hvor de egentlig store Butikker findes, paa Østergade og paa Røbmagergade, standser omtrent ved Syttiden, og at der derfor ikke er synderlig Brug for at holde Butikkerne aabne efter Kl. 7, men det er jo muligt, at det ærede Medlem kan have Ret i — og det vil jo kunne blive Genstand for en Undersøgelse — at der paa andre Steder i Kjøbenhavn

trænges til at have Butikkerne længere aabne Juleaften. Naar det ærede Medlem imid-tertid anførte, at Arbejderne først saa deres Penge og deres Frihed Kl. 6 om Aftenen og som Følge deraf ikke godt kunne gøre deres Indtægter, og at der derfor var Trang til at holde Butikkerne længere aabne, saa er der jo for det første dertil det at sige, at selv om Butikkerne lukkes Kl. 7, have de dog en Time at løbe paa, men dernæst kunde man jo godt forhandle om en Vettelse i saa Henseende og maatte enes om at sætte Luk-ningstiden til Kl. 8. Saa vilde det dog nok være muligt for Arbejderne at saa gjort deres Indtægter. For Resten vil jeg gerne ved denne Lejlighed spørge: Hvorledes vil det gaa i et Aar som dette, hvor Juleaften falder paa en Søndag, og hvor Butikkerne ikke ere aabne, hverken Juleaften eller Nytaars-aften? At noget saadant kan ske og ikke har været forudsat ved Lovens Vedtagelse, viser, at man her for saa vidt ikke var saa bange for det, som det ærede Medlem var bange for, og som den ærede Minister foreslaar, thi i Aar kunne Arbejderne slet ingen Ind-tægter gøre Juleaften (B. Holm: Jo! fra Kl. 4). Nej, Butikkerne kunne ikke i Aar være aabne fra Kl. 4 (Justitsministeren: De faar jo allerede deres Penge Lørdag Aften!). Men Butikkerne kunne ikke være aabne selve Juleaften, og Arbejderne kunne altsaa ikke i Aar gøre deres Indtægter Jule-aften. Hele dette Spørgsmaal kunde jo imidlertid blive undersøgt i det Udvalg, som jeg antager, at Sagen gaar til, men som sagt jeg lægger ikke megen Vægt paa, hvad der sker i denne Retning.

Lauridsen: Da dette Lovforslag sidst forelaa til Behandling her i Tinget, troede jeg, at der var fuldkommen Enighed om, at det ikke i nogen som helst Retning tilfreds-stillede noget Princip. Det tilfredsstillende ikke det religiøse Princip, og det tilfredsstil-ende heller ikke Princippet om en almindelig Hviledag. Skulde det have gjort det, maatte det have været helt anderledes affattet, thi vor Helligdagslovgivning er saaledes, at om-trent tre Femtedele af Landets Beboere ingen Lovsikret Helligdagsfrihed af nogen Art have. Dernæst er Forholdet det, at det kun er Bu-tikker og fabriksmæssig drevne Værksteder, som vor Helligdagslov gælder, medens det i Haandværket gælder, at Værkinge kunne ar-bejde hele Søndagen, og der arbejdes jo og saa i vid Udstrækning af Værkinge Søndag Formiddag. Endvidere gælder det, at der ved indvendigt Arbejde, s. Eks. paa Byg-ninger, arbejdes ganske som for, og endelig er der jo i Loven indbrømt en saa vidt Ret